

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.
Szerkesztőség: Tórr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. Semberger Ármán.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Élni, élni, élni . . .

Irta: Ándrás Ernő.

A husvétii harangok megszólalnak, a nagyheti szomorúság eltűnik, a kereplő egy évre bereked és a tavaszi napsütéssel és emberi érzés egy gyönyörű szimboluma elevenedik meg. Elkeseredett, végigvert, meggyőzött és összeszurkált emberek a végső kétségbeesésben, az utolsó leromlásban új gondolatot kapnak meg és ezer véres szívben, ezer keserű lélekben kifejecesedik a megváltó jövő, a biztató titok, a bátorító és mindent elsimító hajnalodás reménye: a feltámadás. És ezt a sok szomorúságot és ezt a sok reményeséget beletemetik egy ünnepnek: a Husvétnak a hangulatába.

Ez a hangulat tavaszi és élénk, mozgató és cselekvésre készítő, friss és szelős s kiveri a telet az agyunkból. Életet csöpögtet belénk s valami szentéges irtózást mindattól, ami a szép, a kellemes, a nyugodt és izléses levéstől távolabbra szakít bennünket.

Ne vegye pedig ilyenkor senki rossz néven tőlünk, ha mi a mi ifjú lelkünk vágyaitól hajtva, nem akarunk feltámadni. Ha mi ragaszkodunk ahhoz, hogy éljünk, göröcsösen fogódzunk napjainkhoz és élvezni akarjuk a percünket. Ha mi nem akarunk mártírozkodni és nem akarjuk a töviskoszorút; ha gyávák vagyunk

a halálra, mert bátrak vagyunk az életre; és ha megborzadunk a koponyától és szeretjük a fekete fürteinket.

És ne gondoljon rólkunk senki rosszat, ha nekünk így is tetszik ez az élet. Így, ahogy van, szegénységgel, bajjal és annexióval együtt. Ha tudjuk is, hogy a mások kezében vagyunk, úgy játszhatnak velünk, ahogy akarnak. Ha tisztában vagyunk, hogy a fejünket csak Arentthal tartotta össze a nyakunkkal, a tagjainkat csak a véletlen őrizte meg épségben és a vérünket csak az esetlegesség szorította az ereinkbe. Hogy a lakásunk csuf és egészségtelen, drága és szűk és lakbérünk felüljárja a keresetünket. Hogy a fizetésünk silány, a ruhánk kopott, a testünk munkában gyötört, a tudónk köhög és ezalatt mások palotában dözölnek, szőnyeges szobában alszanak és taposnak a gazdagságban, lusták és dologtalanok, egészségesek és erősek és csak úgy dül feljűk a pénz. Hogy minket megőregítettek a szenvedések, a homlokunkra ráncot vájnak a gondok, a szívünket beszövik a nyomor pókjai, az agyunkat megbénítják a szegénységünk bélyői és az erőtlenségünk meggátolja a felemelkedésünket. És hogy ezalatt magas falak között és világos ablakok előtt sétál és gyönyörű képeket szemlél, szökőkutak csobogó esésében gyönyörködik, halkán szitáló zenélést hallgat és emelkedő dombok erdei felé tekint.

Nekünk jól van így és mi élvezni akarjuk a mi koldusságunk parányi örömeit, ami szolgasságunk apró élvezeteit és a lekötöttségünk pillanatnyi megoldódásait. Mi nem akarjuk a kezünket új áldások kikönyörgésére kinyújtani és nem akarjuk zsrnok veszedelmek ellen felemelni a karunkat. Mi nem akarunk meghalni és nem akarunk feltámadni. Nekünk csak egy a vágyunk ebben a gyönyörű tavaszban és egy az imádságunk a langyos napsugár tüzeiben: élni, élni, élni. Istenem, de gyönyörű az élet.

A halálprogram. Husvét után kezdődik a halálba való nyargalás. Már meg is van állapítva a program. Három napig tárgyal a két kormány, hogy a negyedik napon kiderüljön a teljes eredménytelenség. A jövő hét végén *Wekerle* és *Kossuth* megjelenik a királynál: ez lesz az utolsó vizit a *lemondás előtt*. *Kossuth* az önálló bankra nézve tesz előterjesztést, de ebbe állítogal nem megy bele az uralkodó. Erre valami *kompromisszum* következik, a bankkérdés elodázása, ami a közös bank szabadsálmának meghosszabbítását jelenti. Aztán a *fuzióhoz* verbuválnak. Április 26-án mindezt bejelenti *Wekerle* a képviselőházban. Az alkotmánypárt hajlandó negyvennyolcas keresszít alá hajtani a fejt, hiszen nem veszt semmit, sőt új és elszánt hiveket nyer a hatvanhetes törekvéseknek. Az általános félrevezetés a *valasztójogi javaslat keresztülhajtásával* tetőzik be. Csak hogy a nemzeti ügynek ezek a cégeres áruói nem számolnak *Justh* Gyulával és az önálló bank tántoríthatatlan hiveivel, akik az egész országot rá fogják szabadiítani erre az elvetemült politikára s annak minden csatlósára.

TÁRCA.

Agnus Dei.

— A Bajai Hirlap eredeti tárcája. —

Irta: Bíró Lajos.

Az apja átkarolta és félig vezette, félig vitte. Átmentek három szobán. A negyedikben ott volt az egész család. Ujjongva fogadták, simogatták, dédelgették, leültették, betakarogatták.

— Éva! Évácska! Ide ilj! Párnákat teszünk a hátad mögé. Zsámolyt a lábad alá. Jól vagy? Évácska, kedves Évácska, csak hogy itt vagy...

A fiatal lány hallgatott, mosolygott, nézegette a nagyszámú, vidám, hangos, elégedett családot. Hátradőlt, sorba nézegette őket és a mosolygó szeme könnyes lett a meghatottságtól.

— Hogy örülök nektek! — mondta aztán halkán. — Örülök, hogy fölkelhettem. Örülök, hogy ilyen jól vagytok.

A társaság beszélgetett, nevetett, fecsegett. Sokan voltak. Asszonyok, férfiak, lányok, gyerekek; egy kiterjedt, nagy, erős család. Időről-időre megszokadt a beszélgetés, mikor odafordultak a csendes mosolygó fiatal leányhoz és szeretettel dédelgették. Lassanként mindnyájan újra kélőltötte ültek: a bátyja

fogta az egyik kezét, az apja a másikat; a lány akkor előbb egész halkán, aztán kicsit hangosabban beszélni kezdett:

— Most mindnyájan jól vagyunk, boldogok vagyunk, most vigyázni kell, hogy semmi baj ne legyen. Én mindig reszketek, mindig vigyázok, a sors mindig elrontja az örömet és boldogságot. Most boldogok vagyunk. Mindenki örül; három hónappal ezelőtt mindenki szomorú volt. Olga egész éjszakákat átsírt, Gyurinak nem volt szabad hazajönni, papa szomorú volt, ebédnél, vacsoránál mindig hallgattunk. Aki a házba jött, az is rossz híreket hozott. Géza bácsinak a gyárral voltak bajai, Irén néznek felmondtak a nagy kölcsönét. Én mégis legjobban sajnáltam Olivát. Éjszaka mindig az ő sírását hallottam és úgy fájt a szívem miatta, hogy majd megszokadt. Akkor egy éjszaka ezt mondtam magamban: — Inkább legyek én beteg, csak Olga boldog legyen.

Másnap semmi bajom se volt. Ekkor éjjel megint azt mondtam:

— Istenem, inkább legyek én beteg, csak Olga boldog legyen.

Ekkor másnap lázom volt. Magas lázam, torokgyulladásom, tüdőcsuschurutom. Ez volt délelőtt. És délután eljött Imre. Két hónapig nem volt akkor nálunk. És ekkor eljött. Meg-

mondta, hogy azért nem jöhetett, mert nem tudta, nem lesz-e belőle egészen szegény ember, nem akarta Olivát a szegénységbe vinni, de most minden rendben van és megkéri a kezét.

A fiatal leány elhallgatott. A társaság zavarodottan nézett rá, az apja pedig mosolyogva simogatta az arcát.

— Drága kis lányom, — mondta — csak nem hiszed, hogy a te betegséged, meg az Olga és az Imre dolga között valami összefüggés volt?

A leány ránézett az apjára és nyugodtan mondotta:

— Október harmadikán délelőtt volt nálam először a doktor és október harmadikán délután jött el Imre. Igaz, Imre?

— Igaz.

A leány csendesben bólintott a fejével, aztán komolyan folytatta:

— Ekkor Olga boldog volt. A házban már nem volt olyan nagy a szomorúság. Három hét múlva volt az esküvő. Ekkor mindenki örült. De azért még sok nagy baj volt. Gyurkának még az esküvőre sem volt szabad hazajönni. Papa azt mondta róla, hogy lelkiismeretlen gazember, akinek nincs semmi tehetsége, aki csak a könnyű élet kedvéért hagyta el a hivatalát; és sohasem lesz sikere . . . Én

Park, korzó vagy közkert.

— Bajai álmok. —

(S. Z.) Isten a megmondhatója és a városunk jövőjének kiépítését intéző faktorok, hányszor vagyunk kénytelenek olyan dolgokról írni, melyeket éveken át ezerszer sürgöttünk már meg, de amelyeknek megvalósulásától még mindig oly messzire vagyunk ma is, mint akkor, midőn e kérdéseket először megpeditettük.

És — hogy félre ne értesünk — mondjuk meg mindjárt cikkünk elején, hogy a hiba ezuttal sem a »torony alatt« keresendő. Nem a városi tanács, nem a sokat és legtöbbször okatlanul gáncsolt hivatalos organizmus a delikvens, hanem egyedül és kizárólag az önmaga sorsát intéző, a »törvényhatósági bizottság« elnevezése alatt összesűritett bajai társadalom, melynek egykoron oly meszszehírű harmoniája züllik, egyre züllik és vele együtt szertefoszlik ennek az egyébként munkabíró társadalomnak alkotó ereje is.

Ugy füst ez a város, mintha kivesszét volna belőlünk minden érdeklődés a realizálásra váró számos lokális tervünk iránt és miként a színházkérdés, meg sok más kulturális idea, beletévedt a stagnáció utvesztőjébe a városépítés munkája is.

Évekkel ezelőtt, mikor még nem fértőzött városunk szeretetétől áthatott polgári erényeinkhez a mindenáron való politizálás és az okatlan politizálás közepette a politikai felisten-imádás, a széthúzás ezen átkos szellemének romboló öröge, elhatároztuk, hogy Baja város legeszebb terét, a parkirozvársz szinte ideálisan alkalmas Szent István-teret, belvárosunk esztétikai fejlesztésére, városi parkká alakítjuk át. Gyűjt is erre az alapra a városi hatóság valamennyit a törvényhatósági háztartás keretében, de ez az alap, szerény gazdasági berendezkedésünk mellett, mindmáig nem nyújtja még konturjait

sem a várva-várt városi park kialakulásának.

És a bajai korzó!

Szinte röstelljük leírni egymás mellé ezt a két szót. De még jobban bánt fogalmi meghatározását nyújtani annak, amit Baján »korzó«-nak csufolnak.

Mert a bajai korzó — t. helybeli kultúrközönség — nem egyéb, mint szemléterakodó helye negyven bérkocsi ezerféle hulladékának és ahova fullasztó nyári estéken testi éjjülésre üdülni mégy, ott napközben éven át gyülevesz nép tanyája van, mely odahordja mindazt, ami egészséges szervezeteinknek egyenesen a megbénítására való. Por és piszoktenger a bajai korzó, eső után pedig sárfészek, ahol egyetlen kavics vagy téglaszem sem teszi lehetővé a biztos talajon való járását. Egyébként jobb sorsra érdemes, lombdus fákkal szegélyezett kis sétátér, mely számtalanszor sürgtetett restaurálásától várja föltámadását.

És hogy még egy fontos kérdéstről essék szó, megírjuk azt is, hogy bajai közkertnek a »vonatkert« szoktuk tekinteni. Nappal elhagyott fasor, este duhaj külvárosi legények tanyája. Nem látogatják, mert kissé kívül esik a belvárosi lakosság sétaköröndjén, elhagyott, mert gondozatlan és az esti órákban személy- és vagyonbiztonság dolgában megbizhatatlan.

Ime, ilyen a kerete a mi városunknak, ahol pedig egy-két esztendeje az impozánsnak mondható építkezések egész sorozata nőtt ki a földből.

Szomorú valóság, hogy súlyos terhekkel küzkölő városi háztartásunk keretében ezeken a sürgős bajokon segíteni alig lehet. Az is igaz, hogy egy csapásra a városi park, korzó és közkert kérdése meg nem oldható. Mégis lehetne tán valamit tennünk szűkebb hazánk esztétikai. sőt egyenesen közegészségügyi föllendítése érdekében.

E kérdésben az áldozatkészségről meszszehírű bajai társadalomhoz appellálunk.

¶ hivatott újságírókért.

Fenyves Ferenc szabadkai kartársunk, a következő életrevaló indítvány-sorozattal fordult a napokban a Vidéki Hirlapírók Országos Szövetségéhez:

Tekintetes Igazgatóság!

Nemrégiben indítványt terjesztettem a szövetség elé, amelyben azt kértem, hogy a szövetség járjon közbe a kereskedelmi kormányfővel, hogy az a hirlapíróknak adni szokott *vasúti szabadjegyeket*, ne a jogosulatlanul érvényesülő protekció szerint adja ki, ne hozzá nem értő főispánok véleményezésére szerint ítélje oda, hanem a jegyek odaítélése előtt a V. H. O. Sz-től szerezzen véleményt.

Nem fűzők valami vérmes reményeket ezen indítványom sorsához. Tudva-tudom, hogy a Szövetség erejét meghaladja az, hogy az e téren levő lázító anomáliákat megszüntesse.

Azokkal, akik a mi szegényes, rosszul dotált foglalkozásunk külső előnyeit kihasználják, nem bírnok megküzdeni. Az álhirlapírók egy része erkölcsileg ártalmas a hirlapírói karra, amennyiben a hirlapírás örve alatt zsarol, — a könyv- és pálinkavégcék, fűskálósok és kereskedelmi ügynök-hirlapírók, a képviselők sógorai, a befolyásos nagy urak rokonai pedig, akik hirlapírói szabadjeggyel utaznak, anyagilag ártanak, mert szegény és protekció nélküli hirlapírókat elorozzák azokat a jegyeket, melyek az igazi hirlapíróknak szánva.

Az ilyesmivel ellen a sajtó, az úgynevezett nagyhatalom, képtelen küzdeni.

Annélkül, hogy az indítványgyártó kétes dicsőségére pályáznék, most újból két indítványt terjeszték elő, amelyek azonban, ha egyestilt erővel akarjuk, könnyen megvalósíthatók.

I.

Vidéki, sőt talán a fővárosi hirlapírók előtt sem újság az, hogy hírszerzői munkájuk elé a hatóságok legtöbbször akadályokat gördítenek.

Megesett már az is, hogy olyan ülésekről, amelyeknek nyilvánosságát a törvény biztosítja, a hirlapírók kizárták. De alig van vidéki újságíró, aki ne tapasztalta volna, hogy olykor tisztán kicsinyességből eltitkolnak előtte oly híreket, amelyeknek közlését a közérdek kívánja, — alig van aki ne bosszankodott volna azon, hogy tisztán hatalmi gögőből megtagadnak tőle felvilágosításokat, hogy idejét s munkáját elrabolják, hogy fontos híreket neki mondanak el legutóljára.

Ennek oka, hogy vidéken az igazságtügyi,

ekkor kezdtem gyógyulni. De nagyon fáj a szívem Gyurka miatt. Hogy még az esküvőn se lehetett itthon. És ekkor olvastuk az újságban, hogy elő fogják adni a darabját a jövő héten. És akkor azt mondtam magamban:

— Istenem, inkább legyek én továbbra is beteg, inkább legyek még betegebb, csak Gyurkának legyen sikere, hogy hazajöhessen. — És hat nap múlva meg volt a tüdőgyulladás. — És Gyurkának öríási sikere volt.

A leány elhallgatott; a bátyja, aki a kezét fogta, felháborodva tiltakozott:

— De Éva, kicsikém, hogy mondhatst ilyent. Hát én a te betegségeddel vásároltam meg a sikeremet?

Éva csendesen mondta:

— November kilencedikén konstátálta a doktor a tüdőgyulladást, november tizedikén volt a te premieràd és november tizenegyedikén jöttél haza.

— Az igaz De örülltség ezt összefüggésbe hozni. Hát mit te, ezelez fel te az Istenről, ha azt hiszed, hogy a te drága, édes fiatalágodnak a szenvedését kívánja, ha nekünk örömet ad.

A leány ránézett a bátyjára és halkán, biztosan, erős meggyőződéssel mondta:

— Nem mondom az Isten. De a sors semmit sem ad ingyen. A sorsról mindent meg kell vásárolni.

A bátyja válaszolni akart, a leány azonban elfordult tőle és — mint aki véget akar vetni a vitának és be akar fejezni egy beszélgetést — most már hangosabban, határozottabban, gyorsabban folytatta:

— Ez volt november közepén. Hamarosan tul voltam a krízisen. Ekkor volt néhány nagyon jó napunk. A mamának mindig könnybe lábadt a szeme az örömtől, ha Gyurkára nézett, a papa is meg volt elégedve. De azután újra jöttek a régi bajok. A nánási birtokpör függőben volt, a papának a banknál ellenzéke támadt, mindenki újra szomoruan járt. Én mindig reszkettem az operációtól, legjobban ettől féltém, mert ez majdnem anyyi, mint a halál, de ekkor egy éjjel, mikor ezekre a dolgokra gondoltam, ezt mondtam:

— Inkább legyek újra beteg, inkább operáljanak, csak az összes dolgok forduljanak jóra.

Ez volt december másodikán. Harmadikán láttam, hogy a doktor elsápadt, mikor megvizsgált. Recidiváltam Mellhártyagyulladás lett. Negyedikén volt a konzilium. Ötödikén megnyertük a nánási pört. Hetedikén operáltak. Nyolcadikán megválasztották a papát elnöknek a bankban,

Elhallgatott. Fáradt volt. Kicsit lihegett. Suttogva mondta:

— Ekkor mindenki boldog volt. Géza bá-

csiek is. Irén néni is. A mama is, Gyurka is Olga is. És én nem haltam meg.

Az apja idegesen, izgatottan, felindultan mondotta:

— De kis lányom, hogy beszélhetsz ilyent! Hogy mondhatst ilyent! Hogy miattunk voltál beteg.

A lány feléje fordult:

— Valakinek mindig szenvedni kell — mondta hitellel.

Az arca csupa mosolygás, hűség és szeretet lett:

— És én olyan szívesen szenvedek értetek. Mindnyájan hallgattak. A lány hátrahajotta a fejét. A bátyja eleresztette a kezét és körülnézett. Ijedt, zavarodott, riadt arcok, bámuló és könnyes szemek néztek rá.

— Valljuk be, — mondotta — hogy egy kicsit mindnyájan hisztünk neki.

Senki sem válaszolt. A lány fáradtan fektűt, az anyja hangosan felzokogott, az apja remegve ölelte meg:

— Édes kis lányom, — mondotta — édes kis lányom.

Idősegen és féltve szorította magához és a homlokát csókolta meg.

— Agnus Dei! — mondta neki. — Isten báránykájá, aki elveszed a világot bűneit...

közigazgatási, rendőri, csendőri hatóságok azon a nézetén vannak, hogy szövességet gyakorolnak, amikor az újságíróval szóbaállnak.

Szép, frázisokban gazdag, gyönyörű intenciójú rendeletek védik a vidéki színeszetet, pódzsibe csapó bürokratizmusmal gondoskodnak a fák és madarak védelméről, sőt már arról is jelent meg rendelet, hogy a szabadban pingálók művészeket ne zaklassák, de a magyar újságírók védelméről még eddig egyetlen miniszter sem gondoskodott.

Az iskolán kívül az újság tesz legtöbbet a kultúra és művelődés érdekében s az újságírás mégis mindig mostoha elbánásban részesült a hatóságok részéről.

Sokszor vádolnak meg bennünket, hogy nem adunk pontos és megbízható értesítéseket, de az alig túl észbe valóink is, hogy legtöbbszor harcot kell vívni az illetékes hatóságokkal, hogy értesülést kapjunk. Sokszor egy nagy vidéki város újságjainak érdekessége attól függ, hogy egy-egy fiatal közigazgatási gyakorlónak, vagy normáliskolai készülettel bíró rendőrbiztos urnak minő érteke van az újságírás iránt. Ezek az urak legtöbbszor előzetes cenzurát gyakorolnak, amennyiben ők válogatják meg, hogy mi kerüljön az újságra s mi nem. Vidéken, ahol legtöbbszor egy ember szerkeszti meg a lapot s írja meg azt a vezércikkeltől kezdve az utolsó napi hírig, sőt olykor még az apróhírdetéseket is ő fogalmazza, nincs módjában az újságírónak, hogy az események után kutathasson.

Ezek előrebocsátásával tisztelttel kérem a tekintetes Igazgatóságot, hogy igyekezzék oda-hatni, hogy:

1. a) a m. kir. belügyminiszter új körrendeletet bocsásson ki a törvényhatóságokhoz, amelyben kijelenti, hogy olyan határozatoknak, amelyekkel a hírlapírókat akár a közintézetekből, akár más nyilvános ülésekről kizárhatják, — nem hagyják jóvá;

b) rendelje el, hogy a közigazgatási, rendőri és csendőri hatóságok minden ügyről felvilágosítást adjanak, — kivéve természetesen olyan ügyekről, amelyek elmondása hivatali titok megsértése volna, vagy a nyomozás érdekeibe ütköznek;

c) rendelje el, hogy ott, ahol lehetséges, egy tisztviselő és pedig lehetőleg az, akit az illető város hírlapírói felkérnek, a sajtó munkásainak informálásával megbízassék;

d) figyelemztesse a miniszter az összes alant használt hatóságokat, hogy az újságíró a nemzeti kultúra igazi bajnoka, akit támogatni hazaifias kötelesség;

e) rendelje el, hogy a hatóságok első tisztviselői azokat a panaszokat, amelyekben újságírók hívatásuk közben való megsértésüket sérelmezik, nyomban intézzék el;

2. kérje föl az igazságügyminisztert, hogy a kir. ügyészségekhez és vizsgálóbírókhoz körrendeletet bocsásson ki, amelyben a b) c) d) e) pontban foglaltak betartására hívja fel őket.

II.

Második indítványom megindokolásához nem kell sok szó.

A kereskedelmi kormány, illetve a m. kir. posta-igazgatóság régebben biztosította már a hírlapoknak azt a kedvezményt, hogy esti kilenc óra után tudósítóikkal felülről telefonbeszélgetési díj mellett beszélhetnek. — Indítványom odarányul, hogy hasson oda a szövetség, esetleg a budapesti testvéregyesületekkel egyetemben, hogy ez a kedvezmény ne csak az esti kilenc óra utáni telefonbeszélgetésekre vonatkozzék, hanem a lapok szerkesztőségével a mostani feltételek mellett bármikor folytathassanak tudósítóik felülről beszélgetést.

A mostani intézkedés egyenesen megfosztja az összes esti, valamint legtöbb vidéki lapot attól, hogy a felülről beszélgetést igénybe vegye, mert hiszen igen sok vidéki városban esti kilenc óra után nincs is telefonszolgálat.

Sok értelme nem igen van annak, hogy most a felülről beszélgetés kedvezményét csak bizonyos időre korlátozzák.

Visszaéléseket elkövetni lehetetlen akkor is, ha nincs meg a megszorítás. A szerkesztőség maga nem lehet felhívó, csak felhívott fél, a telefonbeszélgetések tartalma mindenkor ellenőrizhető s végül a magyar sajtó közismert hazafiságsága és becsületessége kizárja a visszaélés lehetőségét is. Elvégre a mostani rend

mellett is van mód arra, hogy visszaélések kövessenek el, de még soha egyetlen panasz sem merült fel, hogy magyar lap a neki adott kedvezményvel visszaélt volna.

Nincs tehát semmi ok arra, hogy ez a mostani korlátozás fenntartassék és én remélem, hogy a szövetség érdekes akcióival, különösen, ha a magyar sajtó e kérdést íparkodik felszínre tartani, elérj, hogy a posta-kincstár nem vonakodjék a felülről telefonbeszélgetés kedvezményét az összes magyar lapok számára hozzáférhetővé tenni.

A *Bajai Hírlap* ösztinte rokonszenvenvel csatlakozik *Fenyves* Ferencnek, a *Bácsmegegyi Napló* politikai napilap felelős szerkesztőjének életrel való és a hivatott újságírók érdekeit célzó indítványához és a kérdést állandóan napirenden tartva — alkalommal a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének nagy nyilvánossága előtt is el fogja mondani az újabban mindentűt fölborjázott sérelmek és anomáliák körüli észleleteit.

H I R E K.

— **Vonulnak föltámadásra.** Megkondulnak a Rómából hazaszállt harangok és áhitatosban hívó szavakra megnépesedik ma délután az utca. Ünneplő ruhában, ünnepi hangulatban várja e város katolikus lakossága a föltámadást. A Szeretet föltámadását. A szeretetet, melyet a katolikusokkal együtt sóvárog minden jó ember. Föltámad-e vajjon? Nemcsak szimbólikusan kél-e életre ezuttal az emberszeretet krisztusi tana! És ha sikerül a lelkek mélyére hatolnia a testvériség talajára, talál-e ott olyan termékeny magjára, melyből egy szebb jövő hajnaltámadása fakad. Vallásos jellegű az ünnep és általános: a hitnek az ünnep. Bizunk benne, hogy a mai impozáns ünneplés számúzi majd a békefelőrgatás átkos szellemét a mi körünkől. Ezért száll ma ég felé millió hívó ajkáról az Alleluja és a föltámadásnak ebben a fenekölt értelmében bensőséges meleg ünnepet ül ma minden jótét lélek.

— **Zenés mise.** Húsvét vasárnapján d. e. 10 órakor a helybeli r. k. plébánia templomban előadják Wilhelm Győző úrnak vezette mellett Pembauer J. C. 4. miséjét. Betétül: Gradualera: Terra tremuit, offertóriumra Angelus-gürteltől. Énekkar: Marcell Andorné, Kollár Vilma, Stájer Ilonka, Wagner Ilonka, Marcell Blanka, Köbling Annus, Vizi János, Erős Pál, Jász Antal, Depinyi János, Wagner Antal, Demuth Lajos, Schupper Antal, Tresztyi Benő, orgonán Turay Tibor, a zenekisérletet Dankó Lajos zenekara, azonkívül Heinrich Antal I., Hammer Tamás II. harsona, Heinrich József II. klarinet, és Boer Henrik I. fuvalón látják el.

— **Bajai rajztanár Rómában.** A tavalyi londoni kiállítás bajai küldöttjét, *Eber* Sándor tanítóképző intézeti rajztanár újabb kitüntetés érte. Elnyerte a gróf Hunyadi-féle 1522. lírás művészeti ösztöndíjat, míaltal lehetősége nyílik több havi római tartózkodás révén művelését fejleszteni, tudását gyarapítani és immár szép nyíróra emelkedett művészetét tökéletesíteni.

— **Bírói kinevezés.** A bajai kir. járásbíróság egyik régi, képzett jegyzőjének a bírói karba való bevonását hozta meg a héten a hivatalos lap. *Koscher* Antal kir. járásbíróági jegyzőt a neszideri kir. járásbírórsághoz albrónak nevezte ki a király és ezzel teljesült az új albrónak az a vágya, hogy szülőhelyén, Pozsony megyében kezdhesse meg bírói működését.

— **A holnap esti szanatóriumi hangverseny.** A József kir. herceg Szanatóriumi Egyesület bajai bizottsága április 12-én, húsvét hétfőjén, a Nemzeti szálló termeiben hangversenyt és táncmulatságot rendez a tüdőbetegek szanatórium-alapja, ez embermegváltó, gazdaságos cél javára. A belépőjegy előreváltva 2 koronába, este a pénztárnál 3 koronába, számított karzati ülőhely pedig szintén 2 koronába kerül. A hangverseny este 8 órakor kezdődik. **Főpróba vasárnap délután félhat órakor lesz.** A concert műsora a következő: 1. Prólóg: Irta: dr. *Lenberger* Ármán. Felolvassa dr. *Koller* Imréné. 2. Mendelssohn: *Trio* (D. moll). Előadják: *Alföldy* László, *Bernhart* Sándor, *Kiss* A. József. 3. Saint-Sains: *Ária* a „Sámson és Delila”-operából. Éneklj: dr. *Halász* Henrikné. 4. Doppler: „Ilka”-megnyitó. Zongorán előadják: *Major* Margit és *Nicolaus* Anna. 5. Költemények. Elmondja: *Kollár* Vilma. 6. Weber C. M.: *Rondeau Brillant* (op. 62). Zongorán előadják: új. *Cserba* Györgyné. 7. Dalok Éneklj: dr. *Halász* Henrikné.

— **Bajai tornászesapat küzdelme a zászlóért.** A sepsiszentgyörgyi állami főgimnázium tornacsarnokában egy fehér selyemzsló van a zászló rudján egy ezüst szeg hirdeti a zászló első birtokosainak, a szabadkaiak dicsőségét. Az, hogy a zászló a csikszereadi gimnáziumban van, azonban azt hirdeti, hogy a szabadkai gimnázium ifjusága nem tudta megírni azt a zászlót, amelyet 1906-ban a régi diákok megszerettek. Az idén újból mérkőzött a magyar középiskolák ifjusága a diszszázlók. A vallás és közoktatásügyi miniszter most küldte el Bajára a május 22-én és 23-án tartandó tornaverseny programját s felhívta a bajai főgimnáziumot és a tanítóképzőt, hogy jelentsék be, hány tanulóval vesz részt a nemes versengésben. A zászlót az a csapat kapja, amely a szabadkai gyakorlatokban, a nyújtóval való szertornázásban és a magas ugrásban a legszebb eredményt éri el. A bajai diákok már javában készülődnek.

— **Schmausz Endre gyászja.** Apatinból értesítenek bennünket, hogy ott hétfőn délelőtt meghalt úz. *Schmausz* Károlyné, 95 éves korában. Az elhunyt úrnő *Schmausz* Endre Bija város nyújtójának édesanyja volt, akit szerdán délután temettek el Apatin és a vármegye közönsége képviselőitnek nagy részvéte mellett.

— **Leleményes újítás a városaházán.** A városi székházban eddig a főispánnak, a polgármesternek és a rendőréségnek volt külön telefonja, aminthogy minden városban ezen a három helyen van távbeszélő. Baja városa azonban a héten egy újabb telefonállomást is létesített, bekapcsolva a házhozba külön számúval az adóügyi tanácsost. Tisztelettel indítványozzuk, szavazzon meg már most a bőkezű tanács külön-külön telefonállomást a gazdasági és katonaiügyi tanácsosoknak is, azonkívül a főszámvévezőnek, az adóépítárnak, az irnoknak, sőt a hajduszobának is, mert méltóztassék elhinni, hogy sokszor egyformán-fontos érdekek fűződhetnek e városi tényezők mindegyikének a munkájához és a velük való gyors érintkezéshez.

— **Közelkedési bajok a hajóállomásonál.** Egyik előzetes levelet küldött hozzánk a héten, melyben a dunagőzhajózási állomásnál lévő közelkedési mizériákat panaszojta föl. A panasz szerint, a bérkocsik az állomási épületen jóval túl helyezkednek csak el, s míg az utazóközönség a hajóhidtól odafel, valóságos sártengeren kell keresztültörtetni. Utánajaratunk a dolognak és a rendőrségtől azt a fölvilágosítást kaptuk, hogy a bérkocsiosok ilyetténmód való elhelyezkedését *Molnár* Mihály dr. főkapitány rendelte el *közbiztonsági okokból*. A hajóhid előtti tér nevezetesen aránylag oly szűk, hogy ott, ha bérkocsik állanak, ki-és beszállásokor, különösen az éjjeli órákban léptenymonon lök, kocsiba ütköznek a közönség, ami az életbiztonságot könnyen veszélyeztetné. *Molnár* főkapitány előrelátó és gondos rendeleletét ez okból csak helyeselni tudjuk, ellenben nyilvános fölhívással fordulunk a Dunagőzhajózási állomás bajai fölgyónkségéhez, hogy a maga és az utazóközönség érdekében a hajóhid előtti térnek tisztán-és jókarban tartásáról, esetleg kavicsozásáról gondoskodjék.

— Mikor bocsátják haza a tartalékosokat Boszniából? A közönségben az téves hír terjedt el, mintha a tartalékosoknak Boszniáról való hazabocsátása küszöbön állana. Ezzel szemben a Neue Freie Presse illetékes helyen nyert információk alapján megállapítja, hogy erről egyelőre szó se lehet. Ez csak akkor történhetik meg, ha biztos garanciák lesznek arra, hogy Szerbia és Montenegro a leszerelésletkiismeretesen és komolyan végrehajtották. Szerbiában még csak a fegyvergyakorlatra behívott legénységet bocsátották haza, ellenben még fegyverben van a már régebben behívott első korosztály, ezenkívül pedig a bandák lefegyverzése még egyáltalán nem kezdődött meg. Ami Montenegro-t illeti, ez az ország még most is teljesen fegyverben áll és fenyeget Boszniát, Hercegovinát és a Szandzsakot. Az osztrák-magyar határén tizenegy dandár montenegrói áll és amíg eme csapatok leszerelés meg nem kezdődött, addig a mi monarchiánknak megkettőztetett erővel kell a határokat őrizni. Egyelőre tehát a tartalékosok nagy része még Boszniában marad.

— **Halálozás.** A szomszédos Bácsalmáson április 4-én meghalt *Dávid Miksáné* Funk Anna, 73 éves matróna, kibén *Dávid Artur* dr. bacsalmási ügyvéd édesanyját, Wiener Samu ügyvéd pedig anyósát gyászolja. Az elhunytat 5-én délután temették el.

— **Közigazgatási tisztviselők nyugdíjazási ügye.** Budapestről jelentik: A hatásköri bíróság kimondotta, hogy annak a kérdésnek az elbírálása, vajjon a közigazgatási tisztviselő nyugdíjazási feltétele, vagyis szolgáltatéképítelésége beállt-e és ennek alapján a nyugdíjazása helyesen történt-e vagy sem, a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozik, nem pedig a közigazgatási bíróságéba.

— **Szegély a bácsodrogli tanítóknak.** Zomborból jelentik: Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága *Fernbach* Károly főispán elnöklésével április 6-án ülést tartott. A bizottság tudomásul vette *Faragó* tanfelügyelő jelentését, mely szerint a nem állami tanítóknak az 1908. évről 150.271 korona államsegélyt folyósítottak.

— **Az adófizetés megkönnyítése.** Szegedről írják: A közgyűlés felírt a kereskedelmiügyi miniszterhez, hogy az adóknak postatakarékpénztári adófizetési lapokkal való fizetését engedje meg. A miniszter a város folyamodását áttette Follert Károly posta- és táviratigazgatóhoz, akitől szombaton érkezett meg a válasz. Eszerint állami adót, házbércjárcát, utadót, betegpótlási pótdót, hadmentességi díjat, ezek ösztályához késsedelmi kamatait, továbbá kereskedelmi és iparkamarai illetéket s végül azok behajtása körül fölmerült díjakat lehet fizetni postatakarékpénztári adófizetési lapokkal. A kitűnő eszme, mely a közönségnek óriási előnyül szolgál, megérdemelné, hogy Baja város közgyűlése is felkarolja és hasonló szellemben járjon el.

— **Féllingyenes helyek tüdőbetegeknek.** A fátárházi tüdőbetege-szanatóriumban május hó 1-én három ágyalaptványú féllingyenes hely lesz betöltendő, amelyre vármegyei, városi vagy magántisztviselők, kereskedők tanuók, illetőleg ezek családtagjai pályázhatnak. A pályázati feltételekért legkésőbb e hó 15-ig a sanatórium igazgatóságához Tátaraházra kell fordulni.

— **Horribilis államsegély egy szövetkezettnek.** Darányi Ignác földmívelési miniszter a bácsodrogvármegyei gazdasági egyesület fogyasztó és értékesítő szövetkezetének csekély 20.000 korona segítséget adott, még pedig 10.000 koronát egyszerneműnkorra, 10.000 koronát építési hitel fejében. Csak azt kóti ki a miniszter, hogy az alapítókat legalább is a szubvenció összegére emléjék. A szövetkezet részgyűléskéje ugyanis mindössze 4600 kor, az állam tehát majdnem ötször akkora tökével járul a szövetkezet fenntartásához, mint amennyit a tagok eddig összehoztak. Mondja aztán valaki, hogy a fogyasztási szövetkezetek nem támogatja az állam az összes adófizetők rovására.

— **Egyesítik a naptárt.** A magyarországi görög-katolikus egyház korszerű reform előtt áll: egy éven belül keresztülviszi a naptár-egyesítést, melynek következményeképpen a görög-keleti naptár és a Gergely-naptár ünnepei, melyek között eddig tizenhárom napi előzök volt, ezután egybeesnek. A budapesti görög-katolikus hitközség, a hercegprímás útján megadott külön pápai engedély alapján, *már a mostani huszétől kezdve* az egyesített naptár szerint tartja meg ünnepeit.

— **Címzés nélküli levelek.** *Marcell* Andor bajai postafőnök a következők közlésére kérte szerkesztőségünket: Utóbbi időben mindinkább szaporodik azon levelek, de különösen levelezőlapok száma, melyek teljesen cím nélküli dobatnak be a postai levegyűjtőszekrénybe, nem is említve a hiányos és olvashatatlan című levelezéseket, melyek mint továbbíthatatlanok a postaigazgatóságához küldetnek fel, hol a feladó kiütelének hiányában megsemmisítettek. Minthogy e levelek céljuknak nem felelnek meg, sziveskedjék alkalmaslag b. lapjában a levelező közönség figyelmét a fenti körülményekre felhívni azzal, hogy levelezéseik címodalát, a levegyűjtőszekrénybe való bedobás előtt már saját érdekükben is vizsgálják meg.

— **A „Reclam,”** melyet *Barta Béla* szerkeszt március hó 25-én változtatott tartalommal és szokatlanul sikerült illusztrációkkal jelent meg. Egy újságjegyzéket is tartalmaz, mely eltér az eddiegietől annyiban, hogy szövegeket és hatásos clichélenyomatokat is tartalmaz. Annak a kereskedőnek, gyárosnak és iparosnak, aki üzletének fejlesztésére szult helyez, el kell olvasnia ezen munkát, mely e szakmában egyedül áll. E lap időszakonként jelenik meg és megérdemli a támogatást, hirdető cégeknek pedig nélkülözhetetlen tanácsadója. A Reclam mutatóványszámot példányonként egy koronáért kiadóhivatala (Budapest, VIII., Bérkoocs-utca 18.) küld.

— **Margittaszigeti ármentesítő járulékok kimutatása.** A polgármester közöszhírré teszi, hogy a margittaszigeti ármentesítő és belvizcsepapórló társulat által 1909. évről kivetett járulékokról szerkesztett kimutatás április 6-tól április 15-ig közszemlére a bajai városi adóhivatalban ki van téve. Az esetleges felszólalások a városi tanácsnál ugyanazon idő alatt beadhatók.

— **Diana sósorszesz** mint háziszert kapható az egész országban. Köztudomás, hogy bedörzöslésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes és hűsítő. Az összes fodrászüzletekben fejbédörzöslésre és borotválkozás után arcfejkendőzésre az urak használják. A fájdalmat azonnal csillapítja. Massziorásra általánosan minden háiban csakis Diana sósorszesz használják. Egy üveg 40 fillér.

— **Száznyegen kitüntetés.** Egy budapesti estilap értesülése szerint a kormány a szombati minisztertanács határozata értelmében *száznyegen kitüntetés terjesztést föl a kabintörvényhozás.* Ezek között van néhány bárósisítás és nemesítés, sok rendjel és kitüntetés számba nem előléptetés. Szóval: a 48-as polgári renzim alatt szünetelnek a nemesítések...

— **Aki iszik — és nem fizet.** Schöffnauer Mihály 36 éves fuvaros folyó hó másodikán a bajai Vancsura féle korcsmában mulatott. Mulatozása már jól belenyult az éjszakába, s csak akkor jutott eszébe, hogy hazamegy. Föl is készülődött és kiment a korcsmából. Alig lépett azonban ki, mikor eljött urgett három előtte ismeretlen ember, akik Schöffnauer a föltre teperték és összeverték. Azután pedig otthagyták őt súlyos sérüléseivel. Schöffnauer feljelentette támadóit akiket a csendőrség kinyomozott. Rohrbach János huszonkilenc éves tamburás, Melkova János negyvenkétes korcsmáros és Mészáros József harminchárom éves fuvaros személyében a veredők a valatásuk alkalmával beismerték, hogy elverték Schöffnauer, de ezt azért tették, mivel Schöffnauer bevete a korcsmáros ablakait — és azt kiabálta, hogy: Gyere ki, majd fizetek? Schöffnauer ugyanis a korcsmában rendelt bort adós maradt, ami miatt a korcsmáros kiutasította. Az eljárást megindítottak ellenük.

— **A szabadkai tisztí főorvos halála.** A nagypéntekre virradó éjjelen kilobbant egy élet fénye. Meghalt *Kertész* Sándor Szabadka városi tisztí főorvosa, akit Baján is számosan ismertek. Az elhunyt életrajzadatai a következők: *Kertész* Sándor, 1843-ban született. Sok időn át volt községi orvos Magyarokanizsán, Tisza Kálmánnak személyes jóbarátja volt az elhunyt s ő révén lett Szabadkán kórházi orvos. Amikor Antunovich József dr. tisztí főorvost országgyűlési képviselővé választották, *Kertész* Sándor dr. lett a tisztí főorvos székében az utódja. *Kertész* Sándor nagyműveltségű, nagy tudású orvos volt, aki egész munkásságát a közegészségügy fejlesztésének szentelte, épen ezért magánpraxist nem is vállalt. Minta férj volt és kitűnő családapa. Elhunytát nagy család gyászolja. Szabadka város tanácsa *Kertész* Sándor elhunytáról gyászjelentést bocsátott ki.

— **A baja —báttaszéki vasut.** Szegezőről jelentik: Szimolény Nándor törvényhatósági bizottsági tagnak a februári közgyűlésen tett indítványára utasiította a törvényhatóság a tanácsot, hogy a baja —báttaszéki vasut menendjének és tarifájának megállapítása érdekében fogatosítsa a szükséges intézkedéseket. A szegező tanács csütörtökön ártirt ebben a dologban a kereskedelmi és iparkamarához.

Sürgős bajai ipari érdekek.

— **Iparosok husvétli kérése.** —

Baja, április 10.

Figyeljük a Baján történő dolgokat és úgy véljük, hogy kötelességünk megírni, ami itt következik. Ha városunk iparosaival, kereskedőivel beszélgetünk, majdnem valamennyien panaszokdznak. Rossz az üzlet-menet. Nincs forgalom. Az emberek a pénztükön ülnek.

Aki ennek okát mélyebben és körülmenyesebben nem kutatja, az egyszerűen belenyugszik abba, hogy ez így van, ez igaz. Legtöbbsz az elemickek megdrágulására gondol és azt mondja, hogy az emberek most kénytelenek megenni azt a pénzt is, amit előbb a ruházkodásban való fényűzésre vagy egyéb kényelmi cikkekre költöttek.

Aki azonban szorosabban, éberebben figyel és mélyebben kutat, hamar megállapíthatja, hogy nem ebben gyökerezik a baj.

Aki jól megfigyel minden mozzanatot, ami csak Baja iparára vagy kereskedelmére nézve jó vagy rossz hatással lehet: az megállapíthatja azt az eltagadhatatlan valóságot, hogy Bajáról az utazó iparosok és kereskedők minden estendőben ezeket tesznek zsebre. Megállapíthatja, hogy ez a hálóal vagy utazó ipar és kereskedelem Baja iparának és kereskedelmének minden estendőben nagy, érzékeny vereszeséget okoz. Ezért szenved vereségységben a mi iparunk és kereskedelmünk; ezért nem bír egyszer már igazán megizmosodni.

Ezt a vereségységet okozó bajt okvetlenül orvosolnunk kell.

Az orvoslást legelőbbsen is a méltányosan érző és gondolkocó közönségnél magánál keressük. Annál a közönségnél, aki a mi városunk iparosaiival, kereskedőivel állandoan egy levegőt sziv, együtt él s ennél fogva nagyon jól tudja, hogy ezeknek az iparosoknak és kereskedőknek jóléte biztosít haladást, fejlődést, föllendülést, fölvirágzást Bajának is. Nálunk, a megrendelő, v. sárló közönségnél van az orvoslás legbiztosabb módja. Ne vásároljanak, ne rendeljenek ipari és kereskedelmi cikkeket utazó iparosoknál, kereskedőknél! Hiszen itt vannak a mi iparosaink és kereskedőink. Ezeknél is megrendelhetik, megkaphatják mind azt, amit az utazó, hálóal iparosoktól és kereskedőktől szoktak megvásárolni.

Vagy nem igaz, az csak nagy hiszékenységgel vagy beteges képzőlédségből eredhet, hogy Baja iparosainál olyan minőségű árucikkeket nem kaphatunk.

Van itt minden. Megmutatta a bajai ipar hegemoniáját a pár év előtti iparkifélesztés fényében. Csak méltóztatassék elférni az üzletekbe és ott az árucikkeket válogatásánál és minőségének elismerésénél ugyanolyan türelmet és méltányosságot tanusítani, mint a házaló, utazó kereskedői és iparosai megbízottakkal szemben.

De az a különös, hogy míg a házaló kereskedő egy készletében vagy kissé nagyobb utazóládában hozott többnyire selejtes holmikkal minden nehézség nélkül, ügyes rábeszéléssel szájakat, ezreket szebel ki 24 vagy 48 óra alatt: eddig a helybeli iparosnak vagy kereskedőnek igazán csak ritka esetben sikerült megkapnia a legszolidabb portékáért is a megillető árt. Ezt már egészen más szemmel bírálja és kora óta előkelőséggel fitymálja mindenki.

Ennek okvetlenül meg kell változnia. Ennek megváltoztatását jogosan várhatjuk és várjuk is a vásárló közönség hazafiságától.

Ha közönségünk az orvosláshoz ösztönös, becsülettel jövekedéssel hozzájárul: akkor már fölöslegessé lesz minden egyéb intézkedés; szükségtelemmé válik a házaló ipart és kereskedelmet ellenőrző hatóság szigorja is; mert a házaló, utazó iparnak és kereskedelemnek — mely most a helyi ipar és kereskedelem vért apasztja — nem lesz többé talaja Baján.

A husvét Jeruzsálemben.

— Egy francia történetirő elbeszélése. —

Sajátságos, érdekes képet fest egy francia történetirő arról a mozgalmas, színes életről, amely Krisztus idejében husvétkor uralkodott a zsidók szent városában, Jeruzsálemben. A világ minden tája felől özönlött ide a sok zsidó zarándok, hogy a tavasz ünnepén áldozatot mutasson be az örökkévalónak.

Amint egy-egy zarándokcsapat fölért a Jeruzsálem körüli utolsó hegyének ormára, eleven élet költözött a hosszú uttól fáradt csoportba. Innen ugyanis már látni lehet a szent várost, amelynek tetői és falai sárgán ragyognak az izzó napfényben. Távol a Cionhegy tetején hatalmas terrasz-forma emelkedik a magasság felé. A legszentebb hely ez a láttára minhen zarándok térdre borul s imádkozik. Azután megindulnak a város kapui elé, melyeknél pásztorok őrzik az áldozatra szánt s időnként bebocsátott juhok ezreit. A kapuk előtt tanáznak a nagy sereg bépkolpos koldus is. Nekik tilos a szent városba lépni s ez a sors éri azt is, aki megérinti őket. Ki is használják a zarándokok félelmet, akik csak alamizna révén menekülhetnek az érintkezéstől. Végre bejut a csoport a városba. Az utcák keskenyek, piszkosak, girbe-görbék s a tolongás oly óriás bennük, hogy lélegzeni is alig lehet. Az utcák sarkán, a házak mellett kutyák hevernek, köztük egy-egy álmos koldus. A tömeg nevet, zajong, szitkózik s e zürzavarban vonul tovább lassan a négy világtájk felől jött zarándok.

Az egyik érdekes csoportban nomád zsidók jönnek a Holt-tenger vidékéről. Sötétszínű, barna vászon a ruhájuk s tevék egész során hozzák magukkal árucikkeiket, a sőt, meg a földi szurkot. Különösen híres szépek az aszszonyaik. Sötét ruhájukat festői szépen vetik a vállukra, formás, gömbölyű karjukkal a gyermeket tartják s nagy, sötét szemük a hosszú, farszót ut után is büszke, egyesek járásukon ott látszik a pusztai élet poézisa, szabadsága. Majd az antiochiai és efezusi zsidók jönnek. A fényűző és bűnös városokban mint uzsorások szerettek sok, nagyon sok aranyat s övük tele a templomnak szánt aranypénzzel. Hirtelen tolongás támad a szük utcában. Alexandriai család közeledik s hatalmas elefántjai csaknem az egész utca szélességét elfoglalják. Mögöttük az E fratesz vidékéről való zsidók jönnek, lobogó turbánjuk és nyírott szakálluk babiloni hatásra mutat. Alacsony, de szivós, lovon ülnek, mert lötenyészítés a főfoglalkozásuk. Lovaikat a szent városban eladják a római katonáknak s azután gyalogszettel mennek haza.

Három leeresztett hid köti össze a templomot a várossal, rajtuk tolong a nép a szent hely felé. S aki most először lép át a kapuján, tágra nyílt szemmel bámulja a vakító pompát. Négy pompás színes márvány-oszlop sor tartja fenn a magasban a legapróbb részletig díszes, cirádás cédrusfa-menyezetet. S e márványerdő alján beláthatatlan sűrű tömeg tolong. Balra óriási udvar, csiszolt márványlapján tükröződik a ragyogó napfény. Fölötte, mint valami nyugvó, fényes tó fölött, siklik tovább egyre a sűrű zarándok tömeg. Áldozó kenyér-árusok, galambot kínáló utján nagy emelvényeken a papok árverezik a levágott juhok bőrét. Kellemetlen vérszag környezi a helyet s körül szürögnek a gyapjúkereskedők. Majd szúrós szemű pénzváltók nézik a tömeget s zacskójukban halkán csörgetik a pénzt. A római érmet zsidó pénzre kell beváltani, mert csakilyent fogad el a templom.

Rövid, vörös kabátban, kemény s örökké változatlan arckifejezéssel néhány római katona jár az emberek között, hogy a rendet fönntartsa. A tömeg messze kerülve nyit nekik széles utat, mert aki megérinti őket, tisztátalaná válik s csak napnyugta után, megfürdöve mehet a szentélybe. Az udvar után bástyáért következnek, ahonnan a márványtáblába vésett fölírás halálbüntetés terhe alatt tiltja el az idegent. Itt már a szent hely bástyái kezdődnek s a nagy, vörös és sárga kövekből összerótt falon csak egy-két titokzatos keskeny ajtó látszik.

De a nagy udvar után is még három térésg, az asszonyok, a tiszta férfiak és a papok udvara következik, melitt az áldozat helyét elérnök. Itt is mindenütt beláthatatlan tömeg, az imaszíjak valóságos tengeré.

Az első udvar végén fehérebé öltözött leviták állanak s hangosan énekelik a zsoltárt. Az óriási tömeg felé neki s lassan vonul tovább. Az asszonyoknak csak idáig szabad jönnök, de a rácsos terraszokról ők is nézhetik az áldozást. E terraszok előtt van a nazarénusok szeptikájának terme. Durva zsákvázsonba öltöze, a hosszú bőjtölt soványan állnak itt a fanatikuskok s egymás koponyáját börtövtájk. A leborotvált haját azán a közepén füstölögő kazánban jóságos balzsammal vegyest áldozatul elégetik. Tul rajtuk az asszonyok terrászra. Ifju menyecskék, akik most először kereshették föl a szent helyet, arcukat az aranyozott rácsához szorítva nézik kíváncsian az áldozást. A nagy oltáron hatalmas láng lobog s körül a földet meleg vörös vér borítja, mert a papok itt folytonosan vagdalják el a bárányok nyakát. A vért a fémhúrhas pap arany serlegbe fogja föl s kézről-kézre adja tovább, míg a lángba öntik. Mások meg zsirt, fagygyót tenek a tűzre, amely lobogva nyel el mindent.

Este az apa hazavisi várakozó családjának a levágott juhot, amelynek vért és zsírt az Urnak áldozták. Heródesz egyszer elrendelte, hogy a papok minden levágott bárány máját tegyék félre. Azután megszámlolták a májakat és hatszázret találtak. Hatszázeczer család jött tehát Krisztus idejében husvét-ünnepére Jeruzsálemba, vagyis legalább hárommillió lélek.

hogy 1908. szept. 1-től kezdve Boszna-Racán, Sabacon és Obrenovácón már nem veszik föl a szilvát mint eddig, tehát siessen mindenki az aug. 31-ig adott kedvezményt fölhasználni!

Ezt a Boszna-Racai dolgot persze éppen úgy hozza az úvidéki »Hatarör«, mint a debreceni »Debrecen« és a zombori »Függetlenség«, meg egy-két másik független újság is, melyet kollégialitásból nem nevezünk meg.

Es te kedves Kovács Andor barátom, csodálkozva nézed a függetlenség lapjait, hogyan változtak azok meg elől is, hátul is. Azelőtt hirdetési oldala alig volt egy fél, ott is csupa helybeli üzlet-megnyitás, meg kávéházátvitel, no meg az Ideál-pörkölt-kávé vagy a hessen-nassau Selters-víz volt hirdete. Most meg tele van majdnem három oldal hivatalos hirdetekkel és valahány rajszógg kell a mezőkövesdi adótnok hivataloszábjába, az a miskolci pénzügyi hatóság árlejtés utján rendelt és éppen 3—4 bácsmegei újságot tekint annak a lapnak, ahol a hirdetése meg fogja kapni a legolcsóbb szállítót — Bécsből; — a mai lapban meg az augusztus végén beszüntetendő szilva feladási határidőket kapod, amely a Bosna-Racai új polgártársakat bizonyára érdekelte volna — júliusban.

Az első oldalán pedig, ahol valamikor őket, a függetlenség elvek elsánt küzdőt hallottad vitakozni a szólás-szabadság, a jogegyenlőség, az általános választójog érdekében, ott most egyszerre csupa országos név, csupa országgyűlési képviselő szerepel, Szamrecsányi György, Simonyi Semadám Sándor, Ugron Gábor, Burgyán Aladár, az most mind neked ir — Bácskában, mind a te vezércikkirőd lett és oktat — a közös-ügyes politikára.

Es kapod a politikai entreffeket, amelyek így szólnak az egész országot lángba borító vitáról:

»A választójog reformja. Az új javaslat másfélmillió magyar állampolgárnak ad politikai jogokat, ad olyan hozzájárulást Magyarország sorsának intézéséhez, amit eddig nem élvezett. A javaslat a választójog általánosságán épült fel, amelyet az értelmiség hegemoniája érdekében csak a szavazat pluralis volta korlátoz. A javaslat a választójog gyakorlatának keretében bevon korlátozás és különbség nélkül minden erre érett honpolgárt, csupán a jog gyakorlatának terjedelmében állit fel különbséget az értelmiség kritikája alapján. Az alapulva a részletek teljes harmóniában állanak, mindenkifelett a nemzeti érdeket tartja szem előtt.«

Ennyi az egész. Többet kár neked hallanod arról, ami az ellenkezője mindannak, amit neked hirdettek és amit a képviselő urak is megígértek.

A képviselő?

Majd megint kimennek a folyosóra, mint a derestörvény és a kvóta-szavazásoknál...

A lapod, az meg hirdetni fogja az ó dicsőségüket elől, hiszen azért kapja azt a sok hirdetést hátul.

Szegédszerkesztő: Spitzer Zoltán.

Államvasuti hirdetések bácsmegei lapokban,

vagy

miről ismerni rá a pausálás újságra?

Irta: Pataj Sándor dr.

Boszniában már régen megették a szilvát és a szilvaizét, amelyet a nyáron termeltek, és azért egyes megyei lapok, innen nem is messze, még most is arról hoznak csodálatos vasuti hirdetményeket, hogy 1908. aug. 31-én beszüntetik azokat a határidőket, amelyek a szállásra vonatkoznak. Ezzel a kifakadással kezdi Pataj Sándor, a függetlenségnek megmaradt zombori pártvezér pár sor érdekes írását.

Érdekes az ilyen 1908. augusztus havában kelt államvasuti hirdetmény egy március végén megjelenő zombori lapban, pl. a Bácsmegei Függetlenség-ben, ahol közhírré teszik,

N y i l t t é r .*)

Évszázadok óta ismert

MATTONI/FELE

GISSHÜBLER

természetes égetvényes

SÁVANYUVÍZ

A duno égetvény

segítő gyógyító tónusozó

Karlsbad, Marienbad, Franzensbad stb. kuráknál; mindig tónusosan bevált.

*) Az e rovóban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Ön csodálkozni fog!

50.000 pár cipő! —
4 pár cipő csak 7 K. 50 fill.

Több nagy gyár fizetési zavarait miatti megbizott egy nagy tömeg cipőnek jóval az előállításánál aron alul való árdádsával. Elárústok tehát mindenkinék

2 pár uri- és 2 pár női cipőt,
barna vagy fekete bőrből, sárvédővel és ábróritott orral, erősen szegezett bőrtalppal, elegáns, legújabb facon! Nagyság szám szerint. Mind a 4 pár összesen csak 7 korona 50 fillér.

Reiner R. cipőkiviteli üzlet

KRAKAU 119.

Meg nem felelés esetén a cipők-kicsérletének vagy a pénz visszaadatik.

Helical-Premier

Minden tőlünk vásárolt darab
pontosság dolgában elsőrangú

legmegbízhatóbb szerkezettel, legfinomabb kiállításban és könnyű járáttal. Conventryban és Doosban lévő műhelyeinkkel egyetemben

! a világ legnagyobb == !
kerékpárgyártói vagyunk. !

Katalogust ingyen és bérmentve küldünk.
Premierwerke Eger i. B.

Csinos kivitelű
névjegyek
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

Kőszegen, vas megye. — Vasuti állomás. Dr. DREISZKER I. vizgyógyintézete és sanatoriuma

egész éven át nyitva. — Rendszer: Priesnitz-Winternitz és Kneip. Az intézet körül van véve gyönyörű fenyves parkkal, közelében a legszebb séták. Tiszta szobák, kitűnő ellátás, gondos orvosi felügyelet. — Gyógykezelteknek: ideg, gyomor, bél, máj, vesebajok, csuszos bántalmak, bőrbajok, különösen lupus Basedow kór, agy és gerincbajok, hűdések stb. Alkalmaztatik: Szénsavas-fürdő, nap-fürdők, villanyozás, massage, hízaló kura. — Napi ár 10 korona, ebben bennfoglaltatik: lakás, 3 szori étkezés, fürdő, villanyozás, massage, rendszeres orvosi gyógykezelés és kiszolgálás. Üdülők és lábadozók is felvetnek napi 8 kor-ért. Prospektust ingyen küld

az igazgatóság.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkiallításón

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.

A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-, diszművek-, ifjusági iratok-, képes könyvek-, imakönyvek-, mindennemű tan- és segédkönyvek-, térképek-, földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-papírok, iró- és rajz-szerek, vonalzott üzleti könyvek nagy választékban a legutányosabb árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi hírlapokra és folyóiratokra előfizetések az eredeti áron elfogadtatnak.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésséssan állít elő műveket, folyóiratokat, bálí és lakodalmi meghívókat, eljegyzési kártyákat, névjegyeket, számlákat, levélpapírokat, levélborítékokat, körleveleket, gyászjelentéseket, árjegyzékeket, falragaszokat, stb. fekete és színes nyomással. Nagy raktár községi, közgazgatási, ügyvédi és egyházi nyomtatványokból Bármilyen könyvmdai munkák a legolcsóbb áron vétetnek fel.

Könyvkötészetem

Diszművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá
képkeretek, (Passepartous)
íróaljazatok, stb.

előállítására van berendezve.

Miért vesz minden szegény és gazdag

egyaránt

DIANA

sósbornszesz?

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó

masszirozást.

Mert bedörzsolés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetésből keletkezett és visszamaradt fájdalmak.

Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

mulnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kínscet ér egy üveg valódi

DIANA sósbornszesz.

Bedörzsolés után a fáradt, vagy elernyedt izmok és idegek visszanyerik természetes frisségüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak,

azok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha DIANA-sósbornszeszt visznek magukkal. Mert a DIANA-sósbornszesz ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszab vizet is, hőségétől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és háziszser. Hájón utazókat megóvja a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja mint óvszer, a test kipálását, a gyakori mandula és toroklobót; fogzásnál minimálisan redukálja a fájdalmakat.

Munkások,

kik testi erejük után szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetlen, kiváló izomerősítő szert nyernek a DIANA-sósbornszeszben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát és derékfájást meggátolja, néhány előzetes bedörzsolés által.

Hivatalnokok, díjnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsább szert nem találhatnak a DIANA-sósbornszeszénél, amely a sok úlséből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápoló szer

a legkiválóbb a DIANA-sósbornszesz, mely eltünteti a mitesszereket, az arcbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikerral alkalmazható izzadás ellen, valamint szjibúz megszüntetéséhez. Fürdővízben, mosdóvízben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szenvedők állítása szerint a DIANA-sósbornszesz biztosan ható és a legolcsóbb háziszser.

Esténként miért használják oly előszeretettel a **DIANA sósbornszeszt**

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifárad, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósbornszeszszel

Mert erősíti és edzi a testet
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsolés által a vérérdények mozgásba jönnek, midtál fel-frissül az egész szervezet.
Mert a has masszirozása által a székelet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyság a homlok bedörzsolése által végtéken elmúlik.
Aki egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátlájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsolés a valódi

DIANA sósbornszeszszel

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő:

Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körút 5.

Minden üvegnek plombálva kell lenni. Használt „DIANA sósbornszesz” üvegeket nem veszünk vissza.

Egy üveg Diana sósbornszesz 44 fillér. | Egy nagy üveg Diana sósbornszesz 1 kor. 10 fill. | Egy legnagyobb üveg Diana sósbornszesz 2 kor. 20 fill.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvéttel mellett.

Mészkereskedők, építészek és építetők figyelmébe!!!

Kartellen kívüli

kitünő minőségű biharmegyei, Élesden és vidékén tábori kemencében kizárólag fával égetett, fehér darabos

Mész

wagonszámra, egy és több évi kötésre megrendelhető:

Klár Andor cégnél

BANK ÉS ÁRUÜZLET

DEBRECEN, Miklós-utca 23. szám.

Vidéki és megyei telefon 445. sz.

Előzékeny kiszolgálás, s állandó vevőknek nyílt és váltóhitel

Évi termelés 1000 vagon.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

Védjegy: „Horgony”

egy régiónak bizonylat pártéka, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonylat készvényét, ósznál és meghűléskor, bedörzsolés-keppen használva. Figyelemreterít. Silány hamisítványok miatt bevásárlaskor óvatossak legyünk és csak olyan áruvet fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K. — 80. K.1.40 és K.2.— és tigrisólván minden gyógyszerárúrnban kapható. — Forrást: Török József gyógyszerész, Budapest.

D. Richter gyógyszerára az „Arany országhoz”
Prágában, Elisabetsstrasse 5. nent. Mindennapi székülés.

Táviratcím: **KLAR ANDOR** Debrecen.

A termelés megkezdődött, rendelmények azonnal, de legfeljebb 8—10 nap alatt elintézés nyernek.

Tessék kérni ajánlatot!

Petőfi Sándor-utca 49. sz. alatti

LAKÓHÁZ

május hó 1-től bérbe kiadó.

Értekezhetni a tulajdonos Scheibner Gyulával Debrecen, Mélius-tér 15, vagy a bent lakó Őszi urral.

A Délmagyarországi

Gyapjufonó- és Vattagyár

Részvénytársaság Baján

felszámolását közgyűlésileg kimondván, azt a szabadkai királyi törvényszék 243/p/909. sz. végzésével jóváhagyta. Felhívjuk mindazokat, kiknek a fenti részvénytársaság ellen követelésük van, hogy azt ezen hirdetés harmadszori megjelenésétől számítva hat hónapon belül, érvényesítés végett a részvénytársaság székhelyén bejelentésük.

Baja, 1909. márc. 22-én

az igazgatóság.

HERKULES MOTOR VÁLLALAT
BUDAPEST V. VACZI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSEPLŐKÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENĐŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LŐERŐ ORÁNKINT
KB. 1½-2 FILLER
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ARJEGYZÉK INGYEN.

Pásztory

ÉLŐVIRÁG-
KÖTÉSZETE.

Telefon 57-33.

Csokor- és koszorú-
kötésért az országban
a legtöbb első díjjal
kitüntetve.

BUDAPEST, Rákóczi-ut 3.
Nemzeti Színház.

Képes árjegyzék díjtalan.
Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet
fordítok.

HIRDETESEK

olcsó áron felvételnek

lapunk kiadóhivatalában.

Memorandum.

Sürgöncim:

FÜLÖPSINGER

Szatmár.
N. Károly.

Fülöp Lajos és Singer Imre
siremléknagyraktárai

SZATMÁR

NAGYKÁROLY

Attila-utca 1/B. szám. Széchenyi-utca 30. szám.

Ajánlják sírköveiket a legnagyobb választékban, u. m.: fehér carrara, fekete Schvéd gránit, sziléziai szürke gránit, porphir és Labrador kövekből. Mindennemű temető munkákat, u. m. áthelyezéseket, állításokat, utánvést és aranyozást bámulatol olcsó árban 25 évi írásbeli jótállás mellett elvállalnak.

Sirszegélyek, vasrácsok, uti keresztiek a legnagyobb választékban állandóan raktáron vannak. Vidéki megrendelésekre nagy figyelmet fordítok. Őriási választék márványlapokban. Költségvetés és rajzok ingyen és bérmentve.

Csak „SICULIA” névvel ellátott üvegek valódiak.

málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfúrt ártézi-forrás. A gyomorérgést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kéty, Tauszk, Riegler tanár urak szakvéleményei a MÁLNÁS

SICULIA forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Stampl Jenő fűszerkereskedésében.

Ugyiszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árákon kaphatók. — Telefon 81. szám.

Kronsteiner Károly-féle viharálló
mész-

Homlokzat-festékek

50 árnyalatban,
kilója
24 fillértől
feljebb.

Évtizedek óta legjobban bevált és minden utánzatot fölölmül. Egyedül célszerű mázolóanyag még a már színezve volt homlokzatokra is.

Zománc homlokzat festék

mosható, egyszeri behuzással is takar, alapozás nem szükséges, zománckeménységű, csak hideg vízzel keverve is már használható, fertőtlenít és méregmentes — Eszményi mázolóanyag belső helyiségekre, faépítményekre, pavilonokra, felszerekre és kerítésekre stb.

Kapható minden árnyalatban s négyzetméterenként 5 fill. kerül. Mintakönyv és részletes leírást ingyen és bérmentve küld: Kronsteiner Károly, Wien, III. Hauptstrasse 120.

Raktár Baján: **WAGENBLATT** és **HENERÁRI** cégnél.